

Modelowy scenariusz spotkania integracyjnego pt.: „Polska Niepodległa” dla rodzin polonijnych w Danii

Cele ogólne spotkania:

1. Promowanie polskiej kultury i tradycji
2. Wspieranie rozwoju języka polskiego
3. Wzmacnianie więzi Polonii mieszkającej w Danii z ojczyzną
4. Budowanie integracji wśród polskich rodzin i środowiska polonijnego
5. Edukacja historyczna i artystyczna
6. Rozwój kreatywności i umiejętności manualnych

Cele szczegółowe:

- Zapoznanie uczestników z historią walki o niepodległość Polski oraz związanymi z tym tematem elementami polskiego dziedzictwa artystycznego i muzycznego
- Kształtowanie postaw patriotycznych, pogłębianie wiedzy o symbolach narodowych, historii i pieśniach patriotycznych
- Zapoznanie uczestników z pojęciami: malarstwo historyczne, symbolika, alegoria, ekspresja; omówienie ogólnej charakterystyki polskiego symbolizmu
- Zapoznanie uczestników z bogactwem symboliki obrazów Jana Matejki, Józefa Chełmońskiego i Jacka Malczewskiego
- Tworzenie przestrzeni do wzajemnego poznania się i budowy relacji w polonijnej społeczności Polaków mieszkających w Danii
- Kształtowanie umiejętności interpretacji i rozumienia sztuki.
- Rozwijanie umiejętności społecznych, umiejętności pracy w grupie oraz dyskusji

GRUPA DOCELOWA: Polonia oraz Polacy zamieszkujący Półwysep Jutlandzki w Danii, w szczególności polskie rodziny, polskojęzyczne młodzież i dzieci mieszkające w południowej Jutlandii, w Billund i okolicznych miejscowościach. Łącznie ok. 25 osób

CZAS TRWANIA: 5 godzin

METODY PRACY: prelekcja, prezentacja multimedialna, wykład, praca w grupie, gry i zabawy dydaktyczne, zabawy ruchowe i wokalne, działania manualne i artystyczne

NARZĘDZIA: komputer i rzutnik/ekran multimedialny lub wydrukowane reprodukcje, wydrukowane śpiewniki, elementy dekoracyjne w barwach narodowych, materiały i akcesoria do zabaw angażujących, materiały plastyczne do warsztatów

PRZEBIEG SPOTKANIA

1. Przywitanie i wprowadzenie (15 minut)

Spotkanie rozpoczyna się od serdecznego powitania uczestników przez organizatorów. W pierwszych minutach przedstawiany jest szczegółowy plan wydarzenia, aby uczestnicy wiedzieli, czego mogą się spodziewać. Każda rodzina powinna krótko się przedstawić. Następnie uczestnicy zostają zaproszeni do wstępnej zabawy integracyjnej, w trakcie której – w sposób swobodny i wesoły – mogą poznać siebie nawzajem. Zabawa sprzyja integracji i ułatwia nawiązanie rozmów.

Propozycja zabawy integracyjnej:

„Imiona i skojarzenia” – uczestnicy po kolei przedstawiają się, podając swoje imię i ulubioną polską potrawę/tradycję (np. „Jestem Kasia i lubię pierogi”).

W dalszej części powitania rozdawane są drobne upominki, takie jak chorągiewki z polską flagą, kolorowanki patriotyczne dla dzieci oraz ołówki z motywem folkowym. Sala jest udekorowana biało-czerwonymi balonami oraz innymi elementami dekoracyjnymi w barwach narodowych, co wprowadza uczestników w patriotyczny nastrój. Aby dodatkowo zaangażować dzieci, można zorganizować mini-grę: dzieci szukają swoich upominków ukrytych w wyznaczonych miejscach w przestrzeni sali.

Cel i skutek: Przywitanie pomaga zbudować przyjazną atmosferę i nawiązać pierwsze kontakty między uczestnikami; rozdanie gadżetów zwiększa zaangażowanie najmłodszych, co ułatwia ich udział w dalszej części wydarzenia

2. Koncert pieśni patriotycznych (15 minut) Występ dzieci z przedszkola „U Cioci Agatki”

W dalszej części spotkania uczestników czeka wspólne śpiewanie z dziećmi z przedszkola „U cioci Agatki” w Tymbarku. Tamtejsze przedszkolaki co roku urządzają imponujące widowiska historyczne lub koncerty piosenki patriotycznej. Jeśli zajęcia w Danii będą się odbywały w dzień powszedni to odbędzie się połączenia z przedszkolem, by wspólnie i aktywnie uczestniczyć w koncercie. W przypadku zajęć w weekend dzieci z przedszkola z Tymbarku nagrają swoje występy i prześlą dzieciom polonijnym w Danii. Młodzi artyści z Tymbarku śpiewać będą takie utwory jak „Polak Mały” czy „Wojenko, wojenko”.

Transmisja odbywa się w komfortowych warunkach – rodziny mogą usiąść na krzesłach w kręgu, a dzieci na przygotowanych poduszkach bliżej ekranu. Organizatorzy mogą zapowiedzieć każdą piosenkę, opowiadając krótko o jej znaczeniu historycznym.

Cel i skutek: Występ buduje więzi międzypokoleniowe i wzmacnia poczucie wspólnoty; Dzieci uczą się wartości polskiej muzyki patriotycznej, a rodzice mają okazję poczuć dumę z młodego pokolenia

3. Nauka i wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych (40 minut)

Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych to jeden z najbardziej integrujących punktów programu. Prowadzący rozpoczyna od rozgrzewki wokalne, podczas której uczestnicy ćwiczą oddech i wymowę w zabawny sposób. Następnie uczą się śpiewania wybranych pieśni: kilku bardziej znanej oraz jednej czy dwóch mniej popularnych, które mogą stanowić nowość dla uczestników.

Możliwy jest też dobór pieśni z podziałem na kategorie wiekowe: uczestnicy uczą się śpiewania wybranych dwóch piosenek patriotyczne z kategorii piosenki dziecięcej, jak np. "Jestem Polką i Polakiem" oraz "Polska to mój kraj", do nauki których można włączyć aktywność ruchową taką jak marsz, podskoki i pokazywanie gestów, a następnie kilka pieśni patriotycznych skierowanych do dorosłych odbiorców. W tym przypadku śpiew może odbywać się w grupach – kobiety śpiewają jedną zwrotkę, mężczyźni refren, a dzieci dodają proste gesty do tekstu piosenek. Można także wykorzystać karaoke z podkładem muzycznym, co ułatwi naukę melodii.

W nauce, a później we wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych pomocne będą specjalnie zaprojektowane w tym celu i wydrukowane śpiewniki.

Cel i skutek: Uczestnicy poznają utwory patriotyczne i ich kontekst historyczny; wspólne śpiewanie integruje grupę i tworzy przestrzeń do wyrażania emocji związanych z obchodami Święta Niepodległości

4. Prelekcja: „Polska Niepodległa – historia zaklęta w obrazach” (40 minut)

Kolejnym punktem programu jest prelekcja prowadzona przez zaproszonego eksperta, który w przystępny sposób opowiada o historii walki o niepodległość Polski. Kluczowym elementem prelekcji jest analiza dzieł polskich mistrzów malarstwa takich jak: Jan Matejko, Józef Chełmoński czy Jacek Malczewski. Uczestnicy dowiadują się, jakie symbole i alegorie ukryte są w malowanych przez tych artystów obrazach oraz jak sztuka przyczyniała się do budowania ducha narodu w trudnych czasach.

Najmłodszym uczestnikom spotkania, w sytuacji gdy będą mieli problem z utrzymaniem uwagi i koncentracji w czasie trwającej prelekcji, można zorganizować kącik z akcesoriami rysunkowymi, by mogli w tym czasie kolorować otrzymane wcześniej kolorowanki o tematyce patriotycznej.

Prelekcji powinna towarzyszyć prezentacja multimedialna, która ułatwi i umożliwi uczestnikom dokładne przyjrzenie się dziełom. W przypadku braku sprzętu multimedialnego, organizatorzy mogą przygotować wydruki obrazów w dużym formacie, a następnie rozmieścić je w sali. Aby zaangażować uczestników, w trakcie prelekcji prowadzący zadaje pytania skłaniające do refleksji, np.: „Jak myślicie, co oznacza postać w centralnej części obrazu?” lub „Dlaczego artysta wybrał takie kolory?”. Można także zorganizować krótki quiz o symbolach narodowych.

Propozycja zabaw angażujących:

1. „Ożywione obrazy” – uczestnicy podzieleni na grupy mają za zadanie odtworzyć obraz lub jego fragment w formie „żywych obrazów” (tableaux vivants) zwracając uwagę na kompozycję, kolorystykę, gesty i mimikę postaci. Zabawa wymaga przygotowania potrzebnych akcesoriów i rekwizytów, które pomogą lepiej wcielić się w postaci i odtworzyć wybrane elementy obrazu. Powstałe sceny można sfotografować i zestawić z oryginalnym dziełem omawiając celność uzyskanej interpretacji dzieła. Działanie to pobudza wyobraźnię, uruchamia poczucie humoru i gwarantuje świetną zabawę, a to ma pozytywny wpływ na zaangażowanie uczestników w zabawę i aktywne poznanie oraz zapamiętanie omawianych dzieł sztuki.

2. „Co mówi obraz?” – Do zabawy konieczne jest przygotowanie kart z pytaniami odnoszącymi się do symboliki zawartej w wybranych obrazach. Po otrzymaniu kart uczestnicy analizują reprodukcje wybranych dzieł i szukają odpowiedzi na postawione pytania. Ważne jest, by pytania były „uniwersalne” i dostosowane do poziomu uczestników, np. „Co symbolizują bociany?” lub „Jakie uczucia wyraża postać na obrazie?”. Po zakończeniu pracy grupy prezentują swoje wnioski. Pozostałe grupy mogą je komentować, co pozwoli na wymianę opinii i poznanie różnych perspektyw poznawczych uczestników.

3. „Artystyczni detektywi” – Poszukiwanie szczegółów na obrazach. Uczestnicy otrzymują karty z wybranymi fragmentami dzieła sztuki (np. twarz, detal kostiumu, przedmiot w tle), a ich zadaniem jest odgadnąć, z którego obrazu pochodzą. Przygotowane fragmenty obrazów można również wyświetlać na ekranie zamiast rozdawać w formie wydruków. Uczestników zachęcać do zgadywania pytania pomocnicze takie jak: „Jak myślicie, do czego służy ten przedmiot?”, „Kto może być właścicielem tej części stroju?”, „Co symbolizuje ten element”, „Jaki nastrój wyraża ta twarz?”. Po każdej rundzie prowadzący ujawnia cały obraz, a grupa omawia, jak dane szczegóły wpisują się w symbolikę i przesłanie dzieła. Zabawa rozwija spostrzegawczość i zdolność interpretacji detali w kontekście całości. Jest to doskonały sposób na naukę uważnego patrzenia na sztukę.

Cel i skutek: Uczestnicy zdobywają wiedzę na temat polskiego dziedzictwa artystycznego i historycznego oraz jego znaczenia w czasach walki o niepodległość; Ich aktywny udział w dyskusji sprzyja lepszemu zapamiętaniu informacji oraz pozytywnie wpływa na budowanie poczucie dumy z narodowej kultury

5. Warsztaty artystyczne: „Robimy kotyliony” (120 minut)

Warsztaty artystyczne to jeden z najbardziej angażujących elementów spotkania. Prowadzący najpierw demonstruje, jak krok po kroku wykonać kokardę narodową, wyjaśniając jednocześnie różnice między kotylionem a kokardą narodową. Prowadzący prezentuje kilka sposobów oraz technik tworzenia z wykorzystaniem różnorodnych materiałów jak papier czy bibuła, oraz dostosowanych do wieku uczestników. Następnie każda rodzina lub uczestnicy samodzielnie tworzą swoje kokardy, korzystając z przygotowanych materiałów plastycznych. Do ukończonej pracy uczestnicy mocują agrafkę bądź inną formę przypinki tak, by na zakończenie warsztatów móc dumnie zaprezentować swoje kokardy i kotyliony przypięte na piersi.

Cel i skutek: Uczestnicy zdobywają wiedzę o niezwykle istotnych polskich tradycjach narodowych, rozwijają zdolności manualne, kreatywność, uczą się pracy zespołowej i cierpliwości

6. Poczęstunek i czas na integrację (60 minut)

Po intensywnych warsztatach uczestnicy mają czas na relaks i rozmowy przy wspólnym stole. Poczęstunek obejmuje kawę, herbatę, soki, białe-czerwone koreczki, polskie ciasta oraz inne słodkości. Stoły są udekorowane białe-czerwonymi serwetkami i innymi elementami dekoracyjnymi w barwach narodowych, co podkreśla patriotyczny charakter wydarzenia.

Cel i skutek: Nieformalna atmosfera oraz wspólny posiłek sprzyjają nawiązywaniu relacji i budowaniu więzi między uczestnikami, stwarza to także okazję do wymiany doświadczeń i osobistych wrażeń

7. Zakończenie spotkania (10 minut)

Na koniec organizatorzy i prowadzący zbierają opinie uczestników o spotkaniu. Robią to w formie krótkiego wywiadu, zadając obecnym kilka istotnych pytań np.: „Jak oceniacie ogólne wrażenia ze spotkania?”, „Które elementy spotkania podobały Wam się najbardziej?”, „Czy było coś, co moglibyśmy zrobić inaczej?”, „Który moment zapamiętacie na długo?”, „Czy chcielibyście wziąć udział w podobnym spotkaniu w przyszłości?”. Jeśli pytania kierowane są tylko do małych dzieci należy je bardziej uprościć. Następnie zapraszają uczestników na kolejne planowane wydarzenia i rozdają ulotki informujące o ich szczegółach, by zachęcić do dalszego zaangażowania w życie polonijnej społeczności.

Na zakończenie organizatorzy dziękują uczestnikom za udział w spotkaniu i podkreślają kto jest organizatorem i fundatorem wydarzenia prezentując zamieszczone na materiałach informacyjnych i promocyjnych logo i napisy.

Cel i skutek: Uczestnicy wychodzą z pozytywnymi emocjami i poczuciem przynależności do wspólnoty polonijnej

Jan Matejko „Bitwa pod Grunwaldem”, 1878

Józef Chetmorński „Bociany”, 1900